

Euroopa kaasava hariduse ja õpetajakoolituse
kvaliteedi arendamise süsteem

**Kriteeriumide kataloog –
lühike kontrollnimekiri**

Materjal on osa Erasmus+ projektist [EQui-T](#) (ERASMUS-EDU-2022-PEX-TEACH-ACA 101104449).

Dokumendis esitatud ideed on järgmiste organisatsioonide ja isikute koostöö tulemus. Dokumendi juhtiv partner: **Granada Ülikool (Hispaania)**.

Austria

Grazi Ülikool – Barbara Gasteiger-Klicpera, Jessica Berger, Annalisa LaFace

Augustinuse Pedagoogiline Erakõrgkool – Katharina Maitz, Daniela Edner

Steiermarki Pedagoogiline Kõrgkool – Caroline Breyer, Veronika Ruhry, Stella Schatz

Itaalia

Padua Ülikool – Sara Santilli, Mehmet Çağlar Akyığıt, Maria Cristina Ginevra, Laura Nota

Norra

Kagu-Norra Ülikool – Fazilat Siddiq, Anna Therese Steen-Utheim

Hispaania

Granada Ülikool – Catalina Jiménez Hurtado, Cristina Álvarez de Morales Mercado, Laura Carlucci, Emilia Iglesias Fernández, Maria Visitación, Hurtado Torres, María José Rodríguez Fórtiz, María Luisa Rodríguez Almendros, Rosario Arroyo González, Silvia Martínez Martínez, Antonio Javier Chica Núñez, María Olalla Luque Colmenero, María Asunción Pérez de Zafra Arrufat, Celia Barnés Castaño, Silvia Toribio Camuñas, Vicente Bru García, Carlos Navas Vallejo

Eesti

Tallinna Ülikool – Kairit Tammets, Kristin Parve, Linda Hellene Sillat

Projekt EQui-T on rahastatud Euroopa Komisjoni toetusel Erasmus+ õpetajaakadeemiate programmi raames.

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

Projekti rahastab Euroopa Liit. Avaldatud seisukohad ja arvamused on ainult autori(te) omad ega pruugi kajastada Euroopa Liidu või Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusamet (EACEA) seisukohti. Euroopa Liit ja toetav asutus ei vastuta nende eest.

See materjal on litsentsitud Creative Commonsi litsentsi „Attribution – ShareAlike 4.0“ alusel.

Sissejuhatus

Järgnevad kontrollnimekirjad pakuvad lühikese ülevaate EQui-T kriteeriumide kataloogi peamistest kriteeriumidest, et aidata kiiresti hinnata avatud haridusressursse, mida kasutada kaasavas, tehnoloogia abil täiustatud õppetöös.

Need on jagatud nelja peamise mõõtmega:

- 1. kaasav didaktika;**
- 2. tehniline ja tehnoloogiline mõõde;**
- 3. mitmekesisusega arvestamine;**
- 4. juurdepääsetavus.**

Võite kasutada kogu kontrollnimekirja või keskenduda ainult oma töö või õpilaste jaoks kõige olulisematele aspektidele.

EQui-T meeskond soovib head tegutsemist avatud haridusressurssidega!

1. KAASAV DIDAKTIKA

JAH

EI

EI KOHALDU

1. Kas avatud haridusressursside eesmärgid on saavutatavad, mõõdetavad ja asjakohased?	☐	☐	☐
2. Kas avatud haridusressursid on kohandatud kõigile õpilastele optimaalse õpitulemuse saavutamiseks?	☐	☐	☐
3. Kas avatud haridusressursid pakuvad õpetajatele selgeid juhiseid?	☐	☐	☐
4. Kas avatud haridusressursi sihtrühm on selgelt määratletud?	☐	☐	☐
5. Kas avatud haridusressursid sobivad teie sihtrühmale?	☐	☐	☐
6. Kas avatud haridusressursi läbimiseks vajalik aeg on selgelt väljendatud?	☐	☐	☐
7. Kas ülesannetele on vajaduse korral lisatud õiged vastused ja hindamisjuhised?	☐	☐	☐
8. Kui on vaja õpilaste arusaamist sisust parandada, siis kas sisu pakutakse erinevates vormingutes (avatud haridusressurss sisaldab teksti, graafikat, pilte jne)?	☐	☐	☐

2. TEHNILINE JA TEHNOLOOGILINE MÕÕDE

JAH

EI

EI KOHALDU

	JAH	EI	EI KOHALDU
1. Kas olete mõelnud, mil määral avatud haridusressurssides kasutatavad tehnoloogilised vahendid ja ressursid hõlbustavad õpitulemuste saavutamist?	☐	☐	☐
2. Kas olete kontrollinud, et avatud haridusressurssides kasutatavad tehnoloogilised vahendid ja ressursid toetaksid õpilaste osalemist ja aktiivset õppimist?	☐	☐	☐
3. Kas olete kaalunud, kas kõikidel teie õpilastel (sh erivajadustega õpilastel) oleks juurdepääs avatud haridusressursi kasutamiseks vajalikule tehnoloogiale?	☐	☐	☐
4. Kas kasutajaliidese visuaalne kujundus on selge, intuitiivne ja ühtne, et hõlbustada õppimist (nt lihtne navigeerimine)?	☐	☐	☐
5. Kas kasutajatel on võimalik kasutajaliidest kohandada (nt muuta taustavärvi ja/või kirjasuurust, et parandada kontrasti, loetavust ja kasutatavust erinevatel seadmetel)?	☐	☐	☐
6. Kas olete võtnud arvesse kõikvõimalikke turvameetmeid (nt isikuandmete kaitse üldmäärust), et tagada isikuandmete turvalisus (nt parooliga kaitstus, krüpteerimine, turvalised platvormid või õppimise haldamise süsteemid)?	☐	☐	☐
7. Kas kontrollisite, et avatud haridusressurssis on olemas lingid tehnilise toe lehtedele või selle selgitused?	☐	☐	☐
8. Kas olete veendunud, et avatud haridusressurssi pakutakse avatud litsentsi alusel (nt Creative Commons), mis võimaldab selle tasuta kasutamist ning et selle kasutustingimused on selgelt määratletud?	☐	☐	☐
9. Kas olete veendunud, et sihtrühmal on võimalik teie avatud haridusressurssi leida, muuta ja uuesti jagada?	☐	☐	☐

3. MITMEKESISUSEGA ARVESTAMINE

JAH

EI

EI KOHALDU

	JAH	EI	EI KOHALDU
1. Kas visuaalne või tekstipõhine materjal kajastab erineva kehaehituse ja erinevate füüsiliste omadustega inimesi?	☐	☐	☐
2. Kas õppematerjalide tekstides ja piltides on välditud sooliste stereotüüpide kasutamist?	☐	☐	☐
3. Kas avatud haridusressuris välditakse seksistliku keele kasutamist?	☐	☐	☐
4. Kas sisu viitab eri sugudele ja kasutab sooliselt neutraalseid nimisõnu (nt „sõjamees“ asemel „sõdur“)?	☐	☐	☐
5. Kas meeste ja naiste panus on õppematerjalides võrdselt nähtav?	☐	☐	☐
6. Kas materjal sisaldab küsimusi ja/või tegevusi soolise ebavõrdsuse kriitiliseks analüüsiks?	☐	☐	☐
7. Kas materjal sisaldab näiteid, mis esindavad erinevaid kultuure ja traditsioone, et pakkuda võimalusi erinevate kultuuride tundmaõppimiseks?	☐	☐	☐
8. Kas sisu on sõnastatud austuse ja tunnustusega, ilma ideoloogiliste eelarvamusteta ja võimalikult objektiivselt?	☐	☐	☐
9. Kas kasutatakse pilte või illustratsioone, mis kujutavad mitmekesist ja igapäevast keskkonda (st mitte ainult jõukust või privileege)?	☐	☐	☐

4.1 TEHNOLOOGILINE KÄTTESAADAVUS

JAH

EI

EI KOHALDU

	JAH	EI	EI KOHALDU
1. Kas materjal on kättesaadav erinevates versioonides või formaatides, mis võimaldab kirjatüübi ja selle suuruse, värvide, lehekülje suuna (vertikaal-/horisontaalpaigutus) kohandamist ja pildi suurendamise funktsiooni?	☐	☐	☐
2. Kas materjal pakub alternatiivseid tekste ja/või audiokirjeldusi, kui see on teie õpilastele vajalik?	☐	☐	☐
3. Kas digitaalsed materjalid on kasutatavad abitehnoloogiatega (nt ekraanilugejad, lülitid, klaviatuurid)?	☐	☐	☐
4. Pildid, tabelid, graafikud: kas pilte sisaldavate materjalide piltide kvaliteet on sobiv (nt värv, suurus, resolutsioon, kontrastsus)?	☐	☐	☐
5. Heli ja video: kas helisalvestised ja videod on kõrge kvaliteediga (nt selge heli, toon, kestus, intensiivsus, hääletoon, vähene taustamüra, kasutatud hääle hea hääldus jne) ning kõigile õpilastele arusaadavad?	☐	☐	☐
6. Veebilehed ja rakendused: kas õpilastel on võimalik oma andmeid (veebisaitidel või rakendustes) kontrollida, kinnitada ja vajaduse korral parandada?	☐	☐	☐
7. Veebilehed ja rakendused: kas materjali struktuur ja välimus on kõigis dokumentides ühtne?	☐	☐	☐
8. Harivad mängud: kas õpilased saavad jälgida oma edusamme või saavad kohest tagasisidet?	☐	☐	☐

4.2.1 LIHTNE KEEL

JAH

EI

EI KOHALDU

4.2.1 LIHTNE KEEL	JAH	EI	EI KOHALDU
1. Kas laused on lühikesed ja kasutatav sõnavara lihtne?	☐	☐	☐
2. Kui kasutatakse akronüüme ja lühendeid, siis kas neid selgitatakse?	☐	☐	☐
3. Kas keeruliste sõnade jaoks on olemas sõnastik või sõnaraamat?	☐	☐	☐
4. Kas tekst on jagatud lõikudeks, milles esitatakse korraga ainult üks mõte?	☐	☐	☐
5. Kas verbe kasutatakse aktiivses vormis, et neid oleks lihtsam mõista?	☐	☐	☐
6. Kas asesõnade asemel kasutatakse nimesid?	☐	☐	☐
7. Kas arve kirjutatakse numbritena või kasutatakse suurte arvude puhul selliseid mõisteid nagu „miljonid“ või „tuhanded“?	☐	☐	☐
8. Kas tekstis on lugemise hõlbustamiseks kasutatud seriifideta kirjatüüpi ja 1,5-kordset reavahet ilma muude kirjatüübi stiilideta?	☐	☐	☐
9. Kas pildid on teksti mõistmise parandamiseks vajalikud?	☐	☐	☐

4.2.2 PIKTOGRAMMID

	JAH	EI	EI KOHALDU
1. Kas piktogramm on esitatud sobiva suuruse, kontrasti ja taustaga, et õpilased saaksid neist õigesti aru?	☐	☐	☐
2. Kas kontrollisite, et kasutatud piktogramm on kättesaadavad avatud litsentsi alusel?	☐	☐	☐
3. Kas kontrollisite, et kasutatud piktogramm oleksid pärit samast süsteemist ja sarnase graafilise kujundusega?	☐	☐	☐
4. Kas sama piktogrammi kasutatakse sama mõiste väljendamiseks ja ainult selle mõiste väljendamiseks kogu avatud haridusressuris, et vältida mitmeti mõistetavust?	☐	☐	☐
5. Kas on olemas selgitav mõiste – vajaduse korral kakskeelne – liiga keeruliste piktogrammide jaoks?	☐	☐	☐
6. Kas piktogrammide keerukus ning graafiline stiil sobivad teie õpilaste vanuse ja kirjaoskuse tasemega?	☐	☐	☐

4.3.1 PILDID AUDIOKIRJELDUS

JAH

EI

EI KOHALDU

1. Kas audiokirjelduses mainitakse kirjeldatava materjali tüüpi, näiteks nimetatakse, et tegu on foto, joonistuse, illustratsiooni, diagrammi või kaardiga?
Kas dekoratiivsed elemendid (mis ei ole mõistmiseks otsustava tähtsusega) on tähistatud dekoratiivsete elementidena?	☐	☐	☐
2. Kas audiokirjeldus sisaldab kõige olulisema visuaalse teabe kirjeldust, et kuulaja saaks pildist aru?
Kas on esitatud üksikasjad, mis selgitavad pildi ajalist, ruumilist, isikulist, sisulist ja vormilist konteksti (nt elementide järjestus: ülevalt alla, vasakult paremale), sealhulgas täiendavat teavet, mis aitab mõista inimeste emotsionaalset seisundit arvamusi või subjektiivseid tõlgendusi lisamata?	☐	☐	☐
3. Kas konteksti ja atmosfääri loomiseks on lisatud muusikat või heliefekte?	☐	☐	☐
4. Kas konsulteerisite kellegagi, kellel on kogemusi audiokirjelduse teksti läbivaatamise ja parandamisega, et tagada kvaliteet?	☐	☐	☐
5. Kui pildil on teksti, siis kas tekst loetakse ette?	☐	☐	☐
6. Kas sõnavara vastab sihtrühma vanusele, arusaamisvõimele ja kognitiivsetele võimetele? Kas kasutatakse lühikesi ja selgeid lauseid ning kas sõnavara on kergesti mõistetav?	☐	☐	☐
7. Kas keerulised mõisted on selgitatud lihtsal viisil ja põimitud konteksti sisse?	☐	☐	☐
8. Kas hääletoon on soe ja sõbralik ning sisu jaoks sobiv? Kas rütm ja modulatsioon parandavad arusaamist?	☐	☐	☐

4.3.2 VIDEOTE AUDIOKIRJELDUS

	JAH	EI	EI KOHALDU
1. Kas kirjeldus sisaldab kõige olulisemat, mis vastaks sellistele küsimustele, nagu näiteks „millal“, „kus“, „kes“ (sh unikaalsed omadused, mis aitavad eristada tegelasi, ja mis kõige olulisem, tegelaste nimesid), „mis“ ja „kuidas“?	☐	☐	☐
2. Kas selgitatakse tegevusi ja emotsioone ning kirjeldatakse konteksti, mis aitab mõista nähtusi, millest on dialoogi ja heli põhjal raske aru saada, nagu näoilmeid, žeste või tähenduslikke värve?	☐	☐	☐
3. Kas stseenidevahelised üleminekud on esitatud lihtsate fraasidega, näiteks: „Nüüd oleme me...“ või „Järgmisena näeme...“?	☐	☐	☐
4. Kas videos näidatud tekstid loetakse valjusti ette?	☐	☐	☐
5. Kas kirjeldused on esitatud huvitaval, julgustaval ja motiveerival viisil (kui see on asjakohane)?	☐	☐	☐
6. Kas keerulised ja võõrad mõisted on selgitatud lihtsal viisil?	☐	☐	☐
7. Kas sõnavara vastab sihtrühma vanusele, arusaamisvõimele ja kognitiivsetele võimetele? Kas kasutatakse lühikesi ja selgeid lauseid ning kas sõnavara on kergesti mõistetav?	☐	☐	☐

4.4.1 SUBTIITRID

	JAH	EI	EI KOHALDU
1. Kas kurtidele ja kuulmispuudega õpilastele pakutakse peittiitrid?	☐	☐	☐
2. Kas subtiitrite/peittiitrite kontrast taustaga on piisavalt suur?	☐	☐	☐
3. Kas tiitrite kuvamise alguse ja lõpu aeg langeb kokku helilise informatsiooniga?	☐	☐	☐
4. Kas subtiitrid on esitatud loetavas kirjatüübis (nt Calibri või Arial)?	☐	☐	☐
5. Kas tiitrites on 37–42 tähemärki rea kohta?	☐	☐	☐
6. Kas numbrid ja sümbolid on õiges formaadis (nt kümme lammast, 10 €)?	☐	☐	☐
7. Kas väheoluline teave on eemaldatud?	☐	☐	☐
8. Kas erinevad peategelased/isikud on selgelt tuvastatud?	☐	☐	☐
9. Kas konteksti kohta käiv teave on esitatud sobival viisil? Nt [prantsuse aktsent] või (PRANTSUSE AKTSENT).	☐	☐	☐
10. Kas helielemente ja muusikat on kirjeldatud?	☐	☐	☐

4.4.2 VIIPEKEEL

JAH

EI

EI KOHALDU

1. Kas olete vaatajaid teavitanud viipekeeles kasutamisest?	☐	☐	☐
2. Kas viipekeelne tõlge on videosisuga hoolikalt sünkroniseeritud, eriti sõrmtähestiku puhul?	☐	☐	☐
3. Kas palkasite professionaalse tõlgi või testisite tõlget selle kvaliteedi hindamiseks kasutajate peal?	☐	☐	☐
4. Kas tõlk on pildil näha vöökohast ülespoole?	☐	☐	☐
5. Kas tõlgi video on selgelt kuvatud ja kättesaadav täisekraanil?	☐	☐	☐
6. Kas tõlgi video valgustus on hea?	☐	☐	☐
7. Kas tõlgi ja tausta ning tõlgi ja riietuse vahel on piisav kontrast?	☐	☐	☐
8. Kas sisu ja tõlge on sihtrühmale sobivad?	☐	☐	☐

Euroopa kaasava hariduse ja õpetajakoolituse kvaliteedi arendamise süsteem

EQui-T

**Kaasrahastanud
Euroopa Liit**

Projekti rahastab Euroopa Liit. Avaldatud seisukohad ja arvamused on ainult autori(te) omad ega pruugi kajastada Euroopa Liidu või Euroopa Hariduse ja Kultuuri Rakendusameti (EACEA) seisukohti. Euroopa Liit ja toetav asutus ei vastuta nende eest.